

פ ר ו ט ו ק ו ל
ישיבה לז/שכיח של הממשלה
ל' בניסן תשכ"ח - 28.4.68
(בשעה 10:30)

נכחו השרים:
ל. אשכול - יו"ר
א. אבן
מ. בגין
י. בורג
מ. בנטוב
י. ברזילי
ח. גבתי
י. גלילי
מ. דיין
ז. ורהפטיג
י. ישעיהו
מ. כרמל
י. ספיר
מ. קול
ח.מ. שפירא
י.ש. שפירא
ז. שרף
א. ששון

נעדרו השרים:
י. אלון (בתו"ל)
ז. ארן (חולה)

י. עוזאי - מזכירת הממשלה
י. הרצוג - מנכ"ל משרד ראש הממשלה (בסעיף 419)
אל"מ י. חופי - ראש מחלקת מבצעים, מטכ"ל (בסעיף 419 א')

סדר היום:
.419 סקירות
.420 מינויים לשירות החוץ
.421 הצעת חוק מלווה בטחון ותקציב נוסף לבטחון
.422 קיצוצים בתקציב הפיתוח 1968/9
.423 נסיעות שרים
.424 ציון כ"ח באייר - יום שחרור ירושלים

ראש הממשלה ל. אשכול :

אני פותח את הישיבה.

ישיבתנו זו תהיה קצרה, ואני מציע שנתחיל בענייני בטחון, ואחר-כך בענייני חוץ, במידה שלשר החוץ יש מה למסור.

שר הבטחון ט. דיין :

אני מציע שנציג המטה הכללי, אלי"ם יצחק חופי, ימסור על שני דברים: על הפעולות שהיו במשך השבוע, והלילה היתה לנו פעולה מוצלחת מאוד, שנית - הסידורים לקראת המצעד.

419. סקירת

(א) סקירת ראש מחלקת מבצעים:

אלי"ם י. חנפי :

אגע באירועים העיקריים שקרו בשבוע החולף בניזרה הירדנית, פרט לפעולות החיץ, כלומר, הפגיעות באש בצד השני, היו מספר אירועים, באחד מהם עלה חייל שלנו על מוקש, באותו אזור בו עלה לפני שבוע קומנדקר על מוקש. זה היה מוקש נגד אדם שהושאר כנראה באותו מקום ולא גילו אותו כאשר סרקו את האזור ממוקשים. חייל אחד נפצע בקרסול וחייל שני נפגע בפנים. זה היה ביום ששי.

ביום חמישי כלילה נתקלו אנשינו בחוליה של שמונה אנשים, דרומית-מזרחית לכאר-אורה. ששה מהם נהרגו על-ידנו, ושניים הצליחו להימלט אל מעבר לגבול. בידי ההרוגים נמצא נשק. הם היו מצוידים ומוזיינים כיחידה צבאית ממש. בראשם עמד קצין מהגדוד המצרי 141. מצאנו בשטח שלושה רובים "קלצ'ניקוב", שני מיקלעים, 100 רימונים ושני מטעני "בזוקה", שהם מציבים עם

שעונים, כדי שיפעלו יותר מאוחר. אצל המפקד היו שני מטענים להפעלת "בזוקה", שעונים שהיו מכוונים לשעה 04:00 בבוקר. זה היה בפנים, בשטח הנבול שלנו.

ישנן שתי אפשרויות לגבי כוונותיהם. אפשרות אחת, שהם התכוונו ללכת לבאר-אורה, ואפשרות שניה, יותר סבירה, שהם התכוונו ללכת לתמנע. היו לנו ידיעות שהיתה להם כוונה לפנוע בתמנע.

אירוע רציני נוסף בגיזרה זו אירע הבוקר. הבוקר התגלו צפונית מיריחו עקבות כניסה. רדפנו אחריהם בהליקופטר, ואז נתקלו בכוח הזה. ההליקופטר נפגע במיכלי הדלק והוא נחת נחיתת אונס, אבל הוזעקו הליקופטרים נוספים. תוצאות הפעולה הזאת - 13 הרוגים להם פצוע אחד שנתפס, שניים שברחו, אבל ההליקופטרים שלנו ממשיכים לרדוף אחריהם. זה היה גם כן בשטח שלנו, מערבה לירדן. בין הכפר עוג'ה, צפונית ליריחו, לבין הכפר נועאמה. כפי שאמרתי, נחנלו עקבות הכניסה שלהם הבוקר ויצרנו את המנע אתם באמצעות הליקופטרים.

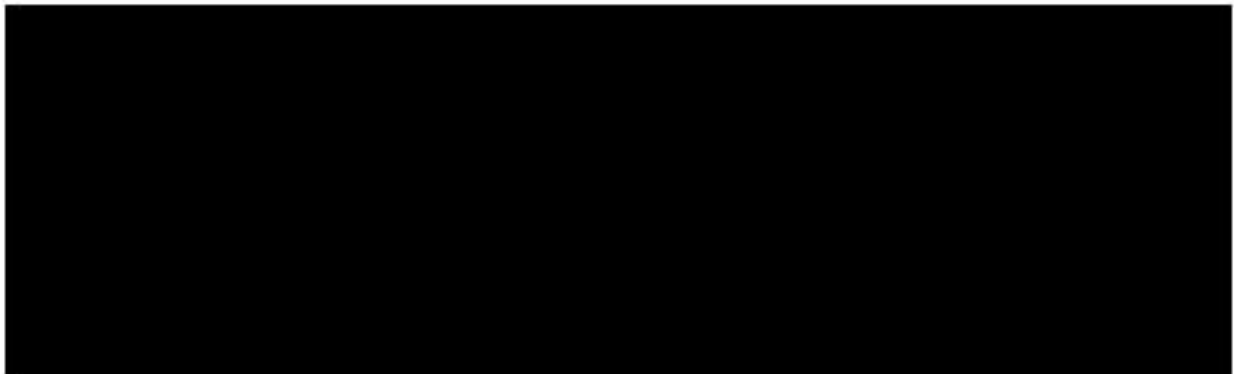
פרט להליקופטר שלנו שנפגע ונחת, יש פצוע אחד שפונה בהליקופטר לבית-החולים "הרסה" בירושלים. ממשיכים לרדוף אחרי שני האחרים, זה שטח שקל להסתתר בו, אבל אני מקווה שיתפסו אותם.

שר הדואר י. ישעיהו:

ההליקופטר שנפגע נחת בשטחנו?

אל"ם י. חנפי:

כן, כל הפעילות היתה בשטח שלנו.

ב-24 לחודש הפעלנו שני מטוסים קלים, "פייפרים" חמושים, מול גאות-הככר, על-סמך תצפית וידיעה שחוליית "אל-פתח" נמצאת בשטח בני'ס, בעצם זה היה "לנדרובר", עוד אין לנו פרטים של מי היה הנ'יס, ואם היו נסגעים בג'יפ הזה.

אלה האירועים העיקריים. הפעולה האחרונה הזאת היתה בשטח שלהם, באזור שבפעם הקודמת בוצעה הפעולה של סאפי ופיפי, באיזור של ואדי-חנזירה.

פרט לזה היו מספר פתיחות אש שלהם, עליהן הניבוננו אנחנו כפתיחות אש שלנו. היה מקרה אחד שירו שתי פצצות מרגמה לתוך השטח שלנו.

שר השיכון מ. בנטוב:

זה היה כלילה?

אל"ם י. חופי:

כן.

לפעולות בניזרת הירדן אפשר להוסיף מוקש שהיה בניזרה שליד כפר-תבור. זה היה מוקש שהיה מונח בעומק ועלו עליו בטנדר עם ערבים ישראלים, היו שני הרוגים ושני פצועים. במקרה זה אין לנו אינריקציה ברורה, מה היתה דרך הכניסה שלהם, אם נכנסו דרך הגבול או דרך יהודה ושומרון, ומה היתה

דרך היציאה משם.

מכל-מקום, זה היה מוקש אחד עמוק בפנים ואילו
היו תוצאותיו. מצאנו עקבות יציאה בקרבת קיבוץ גשר.

ד"ר מ. בנין:

ההנחה היא שגם הם באו מעבר הירדן?

אל"ם י. חופי:

אנחנו לא בטוחים אם הכניסה היתה ישר מהגבול
בניזרה זו בעמק הירדן, או שהכניסה היתה דרך הגדה. היו לנו ידיעות כאילו
נכנסה חולייה לאזור זה של נצרת.

ד"ר י. ספיר:

ה-13 שנהרגו בפעולה הבוקר, הם אנשי "אל-פתח"?

אל"ם י. חופי:

עוד איננו יודעים, ודאי נדע זאת במשך הזמן
מהפצוע, או ממסמכים שיימצאו אצל ההרוגים. כפי שאמרתי, המפקד של החוליה של ה-6
שנהרגו על-יד באר-אורה, היה קצין מצרי מנדרד 141. נמצאו אצלם תעודות המאשרות
שהם הפקידו את הרוכונים שלהם בשגרירות המצרית בעמאן, וכן אישור מהשלטונות
המקומיים, לנוע בירדן באופן חופשי.

שד השיכון מ. בנטוב:

הם מצרים או פלשתינים?

אל"ט י. חופי :

כנראה שהם מהנדוד הפלשתינאי המצרי. איננו יודעים אם כולם פלשתינאים או לא. אלה האירועים העיקריים בגבול זה שיש חשיבות לדווח עליהם.

אשר לגיזרת תעלת סואץ - כדרך-כלל הניזרה הזאת היא שקטה, אבל אתמול, ללא כל סיבה ברורה לנו לפחות, ליד המוצב שמול איסמעיליה, נפתחה אש בנשק קל על שני חיילים, אנשי מילואים מחיל ההנדסה, שהסתובבו שם והם נפצעו קל. אנחנו השיבוננו אש. יותר מאוחר, בשעה 4:00, פגעו בחיל מצרי אחד, מצד השני, ויתכן שנפגע גם חייל שני שהסתובב בשטח.

בערך בשעה 04:00 היתה פתיחת האש האחרונה שלנו, ומאו שורר שם שקט. המקור לא ברור, יכול להיות שזו היתה יוזמה של חייל או מפקד מקומי.

השר ט. בנין :

ארטילריה לא הופעלה?

אל"ט י. חופי :

מצדנו הופעלו מרגמות קלות.

שר השיכון ט. בנטוב :

משקיפי האו"ם הודיעו כאילו אנחנו היינו

הראשונים לפתוח באש.

אל"ם י. חופי :

כמובן, את הצרור הראשון שפגע בשני החיילים שלנו הם לא שמעו, אבל כאשר אנחנו ענינו באש ופגענו בחיילים שלהם - על זאת הם דיווחו.

שר השיכון ט. בנטוב :

בקשר לפעולה על הכביש, לא היה ידוע לנו שעובדים

שם?

אל"ם י. חופי :

כל הנחות המוקשים באזור באר-אורה נעשו מהכיוון הזה - (מצביע על המפה) - והיה לנו יסוד סביר להניח שהחבלנים נמצאים באיזשהו מקום באזור הזה. היו הוראות לא לפגוע באנשי החברה. הגי"ם שפגעו בו מהאוויר לא היה עליו סימנים של החברה שבונה את דרך הערבה לשם. בתוך כל הקהל הזה כולם היו ערבים, וגם ארבעה האנשים בני"ם היו ערבים. לא היה אף זר אחד שם. גם זה שנפגע הוא ערבי. הכוח שלנו שנחת שם נתקל בסך הכל בצרפתי אחד בין עשרות ערבים.

שר הסעד י. בורג :

האם יש מקום להניח שהקבוצה הזאת שנחפסה צפונית

מיריחו, באה בעקבות התכונה לקראת יום העצמאות?

אל"ם י. חופי :

אינני יכול לענות בבטחון על שאלה זו. אני מניח

שזו סיבה טובה לכניסת אנשים. בפסח נתפסו שלוש חוליות צבא בגיזרה זו, ואנשיהם נהרגו או נפצעו. יתכן שיש כאן נסיון נוסף להחדיר כוח נוסף, איננו יכולים

להגיד בדיוק מה היתה המגמה. ייתכן שמחקירת הפצוע, או אם ייתפסו שני האחרים שברחו, נדע יותר פרטים, או אולי מהמסמכים שנמצאו עליהם.

לגבי הבטחת המצעד - נעשו פעולות שונות ומקדימות להבטחת המצעד עצמו, והן למעשה הפעולות שאנחנו עושים משני הצדדים. גם תיגברנו את הכוחות ששוכבים במארבים בבקעת הירדן, על-מנת להקשות עליהם את החדירה, או עד כמה שאפשר - למנוע כניסת כוחות.

יחד עם זאת, יתכן שיש חוליות שנמצאות כאן הרבה זמן, או שהצליחו לחרור. ישנן פעולות מנע של שירותי הבטחון, של מעצד חשודים, פעולות שלמעשה כבר התחלנו בהן והן תימשכנה עד יום העצמאות עצמו.

פעולות נוספות לאו-דווקא באזור של ירושלים, אבל גם באזור ירושלים, ביקורת כלי-הרכב עם מספרים של יהודה ושומרון ושל רצועת עזה. אחמול היו מחסומים בצירים המרכזיים ובדקו כל רכב כזה. יש גם ביקורת של רכב שכור על-ידי ערבים, כדי שעד כמה שאפשר למנוע אפשרות של השארת מכונית עם חומר נפץ.

באזור המצעד עצמו, האבטחה מחולקת למספר פעילויות. פעילות אחת היא פעילות מניעה. למעשה מהרגע שהתחלנו לעבוד במקום, היתה אבטחה צמודה לאזור הבמות, כדי למנוע עד כמה שאפשר הנחת חומר נפץ ומוקשים, בדיקה של צירי תנועה, בדיקה של מגרשי חניה באופן מיוחד נגד מיקוש ובדיקה המסלול של המצעד עצמו. חזרה אחת היתה הלילה ועוד אחת היתה אור ליום ג', בשעה 04:00 בבוקר.

בזמן המצעד עצמו כל הצירים שמובילים לאזור המצעד מובטחים על-ידי משמר הגבול, עם תוספת כוחות של הצבא. קודם כל נעשה הדבר על-ידי מיוקפים קבועים, עם כוח נע על הצירים, שמאבטח את התנועה. באזור הבמות עצמו יש לנו שני גדודי צנחנים, וכן כשני גדודים של חיל המשמר, שמופקדים

באופן ישיר על אבטחת אזור המסלול ואזור הבמות.

הכוונה שלנו בפעולה זו, למנוע אפשרות של ירי במרגמות, עד סרטנות של 81 מ"מ לאזור הבמות ולאזור המסלול, למנוע הנחת מוקשים, למנוע הנחת חומר נפץ ולמנוע עד כמה שזה ניתן, פגיעה בקהל, או בקהל הצופה או בכוח שצועד.

שיטת האבטחה היא על-ידי מיוזקים כשטח הפתוח ולפני קו ההתחלה של המצעד באזור שועפאט. צפונית משם, עד לשדה התעופה, יש מיוזקים, פטרולים, הליקופטרים חמושים שסורקים משני הצדדים, וגם ג'יפים חמושים שסורקים משני הצדדים.

יותר קרוב לאזור המסלול עצמו יש לנו חיילי חי"ר על כל בנין שנראה מכל צדי המסלול, וזאת כדי למנוע ירי מתוך הבניינים אל עבר הצופים ולעבר הצועדים. חיילים אלה יהיו מצוידים במקלעים וברובים.

בהתחלת המסלול, לאורך החומה, בקטע שהמצעד עובר לרגלי החומה, מאזור מוזיאון רוקפלר ודרומה, כל החומה הזאת לא ניתנת לתצפיות, גם מבחינה פיזית אי-אפשר לצפות על כל החומה, אבל יהיו שם מיוזקים של חיילים, שימנעו ממישהו לפגוע בקהל באזור הזה.

בתוך העיר העתיקה יש תצפיות במקומות הגבוהים ויש פטרולים בתוך העיר. בתוך העיר, האפשרות היחידה הינה לפגוע במצעד בירי מרגמות, כי פיזית החומה עצמה חוסמת, והכוונה בסיוורים האלה לאתר, לעקוב אחרי כל תנועה חשודה, ואם נפתחת אש - לעצור אותה מוקדם ככל האפשר.

נוסף לכוחות שמיועדים באופן ישיר לנושא האבטחה, וזה גדודי צנחנים וגדודי חי"ר וגדוד גולני, ישנם שבעה גדודים שעוסקים בסדרנות, כפי שהם עושים כל שנה, אבל בצורה יותר מתוגברת. 2 גדודים מגולני ו-4 גדודים מחטיבת ירושלים, אלה גדודי מילואים שישמרו על המסלול,

וכן המשטרה הצבאית ומשטרת ישראל. אנשים אלה עומדים ממש בקרבת המסלול.

עד עכשיו ההחלטה היא שהחילים העוסקים בסדרנות לא יהיו חמושים, פרט ל-150 קצינים שאנחנו מוסיפים מיחידות אלו ומיחידות משטרת ישראל שישאו נשק ויהיו חמושים.

ברור כי במקרה של תקרית, פתיחת אש מצדנו תהיה מאוד מסוכנת, כי אם קורה משהו, הפגיעה של הירי שלנו עלולה להיות יותר חמורה משלהם, בגלל צפיפות הקהל. לאנשים יש הוראות ברורות מאוד באילו נסיבות לירות ומתי לירות, על-מנת למנוע תקלות מסוג זה.

לאורך המסלול ואזור הבמות נחפרו שוחות וניתנו הוראות ברורות, כי במידה שזרוק רימון או נמצא חומר נפץ, ההוראות הן גם למאבטח גם לאנשים שעוסקים בסדרנות - לזרוק את תומר הנפץ לתוך השוחות כדי למנוע עד למינימום אפשרות פגיעה.

נקודה אחרונה במסגרת הפעולות להשתלטות על תקרית במידה שזה קורה, זו מערכת הרמקולים הניידת, עם הוראות ברורות לכל אחד מהמפקדים לאורך המסלול, כיצד לנהוג עם הקהל במקרה כזה. יש גם מערכת רמקולים שבאמצעותה אפשר יהיה לתת הוראות לקהל איך להתנהג במקרה שקורה משהו.

בפריפריה של ירושלים אנחנו למעשה מה-30 בחודש מאבטחים כל מיני מיתקנים, שבאופן רגיל לא מאבטחים אותם, מתוך כוונה שמא היעד של ארגוני החבלה יהיה לאו-דווקא המצעד עצמו, אלא לפגוע באובייקטים אחרים בשביל להשיג אפקט של פגיעה.

נחנו קרוב לאלף אנשי הג"א לתגבורת השנחה על ריכוזי אנשים, גם כליל העצמאות וגם כמוצאי יום העצמאות. אנחנו מנייסים עוד 2,000 אנשי הג"א לתפקידי שמירה ביישובים גדולים, בעיקר לערים גדולות ולערי

שדה יותר קטנות.

דו"ש ס. בנין :

אני מציע, כאם זה לא נעשה עדיין, שהבטחונות שבחם נקטנו ביחס למזרח ירושלים, ננקוט גם במערב ירושלים, משום שהם עלולים להתחכם, שם לא לפגוע ולהתערב בקהל דווקא בחלק זה של ירושלים. אני מציע לעשות זאת.

אל"ט י. חופי :

כפי שאמרתי, יש אבטחה לאורך כל המסלול. ציינתי במיוחד מקומות יותר רגישים באזור מזרח ירושלים והחומה, אבל יש אבטחה לאורך כל המסלול, גם במערב ירושלים, אם כי יותר דלילה מאשר בחלק המזרחי.

ראש הממשלה ל. אשכול :

בחיפה, כחל-אביב ובכל מיני מקומות אחרים - אני בטוח שלא יכולים לתת שמירה כזאת, כפי שעושים כאן בירושלים, אבל עלה על דעתי, שהיה רצוי לדבר עם האנשים הממונים, שידאנו במידת האפשר לפזר את במות הבידור וכדומה, כדי שלא יהיו מקומות של דיכרוזים גדולים של אנשים. אני מסופק אם זה ילך, ואני מתאר לי איזה רושם זה יעשה, בכל-אופן, לגבי במות הבידור בליל יום העצמאות, בירושלים ובמקומות אחרים. מוטב לפזר אותן במידת האפשר, אם כי אני מתאר לי שבמות הבידור כבר הוקמו. רצוי אולי לקחת דברים בענין זה עם ראשי הערים ועם הממונים על כך.

אל"ט י. חופי :

קיימות במות כאלו, ואחת הבעיות הקשות, זו הצפיפות של קהל רב בכל מיני מקומות כאלה, בירושלים במיוחד. האחריות בנושא זה היא אחריות של משטרת ישראל. אנחנו תיגברנו את משטרת ישראל, נוסף לכל

הדברים שצינתי קודם, ב-300 חיילים, זה במיוחד. כלומר, שיטתובכו חיילים באזורים של ריכוזי קהל גדולים. יש פיקניק גדול בעמק המצלבה וכדומה. מאחר שלמטרה לא היה מספיק כוח אדם, הוספנו אנשים במיוחד לתפקיד זה. אנשי הג"א, שבסך-הכל מצטרפים ל-3,000 איש, אמנם אנשים ללא נשק, אבל חפקידם בעיקר בשטח זה, בערים הגדולים.

שד הפנים מ.ח. שפירא:

אם חלילה תקרה איזו חבלה - האסון הכי גדול עלול לקרות על-ידי ריצת האנשים מהמקומות. האם יש הוראות שיש למנוע דוחק ושכמידת האפשר צריכים האנשים להישאר במקום ולא ליצור פאניקה?

אל"ם י. חופי:

אמרחי קודם שיש לנו מערכת רמקולים משולשת. למפקדים יש מערכת יד של רמקולים שמיועדת במיוחד לנושא זה, להשתלט על הקהל, להרגיע אותו, ועד כמה שאפשר למנוע פאניקה. אמרחי שיש כלי רכב עם מערכת רמקולים, ויש שני הליקופטרים שהתקינו עליהם מערכת רמקולים באופן מיוחד לצורך זה.

שד הדתות ז. ורהפטינג:

האם נעשו סידורים להבטחת הקהל ברחבת הכותל המערבי בליל יום העצמאות?

אל"ם י. חופי:

עד כמה שאני יודע, יש אבטחה בזאת, זה באחריותה של משטרת ישראל. אני יודע שמאבטחים באופן מיוחד את אזור הכותל.

שר האוצר פ. ספיר :

נחפז להחליט על יעבור בשלום.

ראש הממשלה ל. אשכול :

אני מודה לך מאוד.

(אל"מ י. חופי עוזב את הישיבה).

(ב) סקירת שר החוץ

שר החוץ א. אבן :

ברצוני לומר קודם כל מלה אחת על חילופי המשמרות שחלים עקב התפטרותו של נולדברג, והעתונות "מטפלת" בזה הרבה. מחליפו, ג'ורג' בול, מוכר לי ומוכר לכמה חברים אחרים כאן כאדם מוכשר מאוד, ללא שום פניות, ללא שום רקע של הסתייגויות סאתנו. אינני סבור שהוא יהיה מוקד עצמאי לעיצוב או לניהוח של מדיניות, אבל הוא מוקף ידידים יהודים רבים. הוא איש אירופי לפי ההתעניינות שלו. אין שום סיבה שיהיה בכי-תמרורים כזה בעתונים, כאילו קרה לנו איזה אסון. צריך לקבל אותו כפי שהוא.

אולם הממשלה צריכה להבין שזה לא יהיה נולדברג. פה יש צינור של משמעת שילך ישר מהמשלחת באו"ם למחלקת המדינה, בלי אותן יוזמות והתקשרויות עצמאיות עם הנשיא והכית הלבן, כפי שגולדברג קיים אותן. כלומר, זה לא ענין סובייקטיבי לגבי האיש. אולם עובדה היא שמעמדנו לא נחזק במועצת הבטחון על-ידי החילופים האלה. אבל זה לנמרי לא נוגע לאדם, ואין לנו שום סיבה לא להניח שיתייחס לבעיות במזרח התיכון מתוך הסתמכות על העקרונות שקבע הנשיא מתוך יחס שהוא בדרך-כלל אוהד לנו.

מועצת הבטחון התכנסה וסיימה את ישיבותיה אתמול.
אני רוצה להקדים כמה דברי רקע על המצעד.
תמיד היתה אפשרות שהמצעד יביא לכנס מועצת הבטחון. אי-אפשר היה להוציא זאת
מהחשבון, ולא הוצאנו זאת מהחשבון. אף על פי כן אני סבור שלא הייתה המועצה
מתכנסת אילמלא שתי יוזמות. האחת, של המזכיר הכללי של האו"ם והאחת של עתונאי
ישראלי.

לפני כ-10 ימים - במחושב לא הבאתי את הענין

לממשלה, מטעמים שיתבררו להלן - פנה אלינו או-האנט ואמר שירדן פנתה אליו
בתלונה נמרצת על המצעד, והוא מעביר את התלונה. זו זכותו וזו חובתו. אבל הוא
לא הסתפק בהעברת התלונה, הוא הזדהה אתה, והוא אמר כי הוא רואה עצמו חייב
לתמוך במריניות הנתבעת על-ידי המוסדות העליונים של האו"ם, מועצת
הבטחון והעצרת, על כן גם הוא התבטא בענין זה.

אגב, זו הנחה חסרת יסוד. למשל, כל השנים
המזכירים הכלליים של האו"ם לא פנו למצרים בפניה כלשהי, כדי לשאול מדוע היא
חסמה את העלת סואץ. לא פנו פניה כלשהי לירדן, מדוע אינם מקיימים את סעיף 8
של הסכם שביתת הנשק במסגרת ההסכם על הר הצופים. חמיד הם נהגו לאמור: אם אתה
רוצה שנפנה - אז אנחנו נעביר את תביעותיכם ואת פניותיכם.

זה חידוש משונה מאד. אגב, הוא סירב במאי
1967 לפנות למצרים ולהציע להם לא להטיל הסגר על מיצוי-טיראן, והוא כותב
בדינים-וחשבונות שלו למועצת הבטחון: "לאחר שהנציג המצרי אמר שפניה כזאת מצרי
"WOULD BE STERNLY REBUFFED" כלומר, הואיל ופניה כזאת היתה נתקלת בזעם, לא
פנית. אבל כאשר תקוע אומר שפניה כזאת "WOULD BE STERNLY REBUFFED", יש
תגובה אחרת.

המזכיר הכללי כתב לנו מכתב, שהוא סבור כי זה
מנביר את המתיחות במזרח התיכון, ישפיע לרעה על המאמצים שנעשים עכשיו לחיפוש
אחרי פתרון מוסכם באזור - רמז לשליחותו של יארינג, וכאן בא משפט מאוד

FROM REPORTS RECEIVED THE INTENDED PARADE WOULD APPEAR TO BE :
OF A MILITARY NATURE".

והוא מבין שחלק גדול ממנו ייערך במזרח ירושלים -

AND MUCH OF IT WILL TAKE PLACE ON THE EAST SIDE OF THE ARMISTICE
DEMARICATION LINE AND IN PART OF WHAT IS KNOWN AS THE "OLD CITY OF
JERUSALEM".

על כן הוא גם קובע שיש כאן הפרה של הסכם שביתת הנשק מ-1949.

על זה השגריר תקוע, על-פי הנחיה ששלחתי לו,
בא בדברים עם או-תאנט, וביקש אותו לעכב את מכתבו, ורק להעביר את התלונה.
ביקשתי את תקוע לומר לו שאנחנו מתקוממים התקוממות וועמת על הענין האחרון, מה
זה הסכם שביתת הנשק, מי הסמיך אותו לקבוע שזה קיים? תקוע ציין בפניו
שבדיונים בעצרת ובמועצת הבטחון במשך חודשים, שום גורם אחד לא הזכיר קיומו של
ההסכם הזה. אפילו הערבים, שכולם דיברו ואמרו מה צריך לעשות, שצריך לתזור אל
קרוי שביתת הנשק, אבל איש לא הזכיר את הסכם שביתת הנשק.

הענין הזה לא הוסכם, והתחיל משא-ומתן אתו, שהיה
מיועד להביא לידי כך, שיסתפק בהעברת התלונה הירדנית בלי להודות אתה או
להסתייג ממנה. אבל כבואו לומר מה שירצה לומר, יעשה זאת במסגרת של
המציאות, יש הפסקת אש, יש חתירה לשלום. הוא יכול לחשוב שזה כן תורם או לא
תורם לשלום, אבל זה לא ענין של שביתת הנשק.

היה סיכוי להשיג עיכוב המכתב, כי כמה מעוזריו
של או-תאנט, ובעיקר באנץ' אמרו שהמכתב לא היה מחושב. קרה פעם שהוא כתב
משהו ונסוג וכתב משהו אחר. והמהלך הזה היה בעיצומו, והנה נודע לנו יומיים
לפני הפרסום, שעתונאי ממערכת "מעריב" כתל-אביב, משה ז"ק "עלה" על הסיפור
הזה. לי ברור ממה שהוא פרסם, כי הוא קרא את המברק. הדייקנות היא כל-כך
בלתי-מסוייגת.

זה התפרסם בשבוע שעבר, אבל יומיים לפני-כן אמר ז"ק לכמה אנשים שיש לו הסיפור הזה, הוא העביר אותו ל"טיפול" לסופר "מעריב" בירושלים. אנחנו אמרנו לאותה מערכת לאמור: "חבל מאוד שיש לכם סיפור זה, אבל רעו לכם שפרסום הדבר הזה יפגע בנו. התקיים מועצת הבטחון על ענין ירושלים, דבר שמנענו במשך עשרה חודשים. אחס תביאו לכך שבמסמך רשמי בינלאומי יבוא איזכור של אותו משטר שביחת נשק, לאחר שעשרה חודשים המושג הזה נעלם מהספרות של האו"ם. אתם צריכים לדעת, אם אתם מפרסמים זאת - אתם פוגעים במהלכים המדיניים הבאים לתקן דבר זה. תפסתם את הדבר העיקרי - המצעד - זה פיקנטי מאוד, אבל עכשיו ענין זה יכנס את מועצת הבטחון, ויעמידו אותנו בפני המפנה המשפטי הזה, שהסכם שביחת הנשק שוב יופיע במסמך רשמי בינלאומי."

אנשי המערכת אמרו שהם מבינים את הדבר, אחד אפילו נשבע בהן צדקו שזה לא יפורסם, וקרה שיומיים אחרי זה הם פרסמו דבר זה בהבלטה רבה. הסוכנויות הבינלאומיות הגדולות העבירו את הפרסום הזה, ויש לנו יסוד להניח שאילמלא הפרסום כטה ימים לפני המצעד - לא היתה מתכנסת מועצת הבטחון, וכל הענין הזה אולי היה בא על תיקונו.

שר השיכון ט. בנטוב:

אי-אפשר היה למנוע את הפרסום?

שר הדתות ז. זרהפטינג:

במקרה כזה אי-אפשר להפעיל את הצנזורה?

שר החוץ א. אבן:

אני מוסר את העובדות לפי שעה.

על רקע זה התקיים הדיון אתמול. היה ברור לכל איש, לאחר שהוא כותב את הדברים הללו, שלרגל עמדת המדינות בענין ירושלים, היה ברור שמועצת הבטחון לא תשכח את המצעד, אלא תציע שהוא לא יתקיים.

על כן - לפעמים צריך לבלוע "צפרדע" כזו. ניסינו למנוע דבר אחד: הזכרת הסכם שביתת הנשק. יכול מישהו לחשוב שהמצעד לא יוסיף, או שיש מתיחות והמצעד יגביר את המתיחות, לנו יש דעה אחרת.

על-כל פנים, קייסנו שיחות בלונדון, בושינגטון ובניו-יורק, ושם הזכרנו לשתי המדינות, שהיו לי שיחות ביוני וביוולי עם גולדברג ועם קארדון, והם התחייבו אז שלא תהיה החלטה של העצרת או של מועצת הבטחון שתזכיר את קוי שביתת הנשק, הסכם שביתת הנשק או משטר שביתת-הנשק. ואני זוכר פגישה מאוד דראמטית ב-9 ביוני, כאשר רצו לפסוק על הפסקת האש, היתה אז טיוטה אמריקנית שטענה להתייחסות להסכם שביתת הנשק, ולאחר שיחה עם הסכימו לעקור זאת, ואז גולדברג התקשר בנוכחותי עם ג'ונסון, והתחייב שבעיני אמריקה אין דבר זה קיים. אין שביתת נשק, וב-19 ביוני אמר נשיא ארה"ב שמטרת שביתת הנשק - זה דבר שאבד עליו הכלח, ואין להחזיר אותו. צריך להחליף דבר כזה, לסטות ממנו ולבנות מבנה שלום.

התוכנו רק בענין זה, כדי למנוע החלטה בכלל - לא היה אפשרי. מתסבר שלפחות בזה הצלחנו. כלומר, האמריקנים והבריטים סירבו להכניס את החלטה 1961. אז גינו אותנו, מפני שהמצעד היה נגד הסכם שביתת הנשק. ניסינו לפחות להציל את המצב המשפטי, שלא יוזכר הסכם שביתת הנשק. יש לי רושם שלפחות בזה הצלחנו, כי ההחלטה שנחקבלה - איני יודע מי מעריך את ההצבעות, אבל אני מניח שכולם הצביעו, כי האמריקנים והבריטים אמרו שימסרו את קולותיהם על השמטת התייחסות להסכם שביתת הנשק.

ההחלטה שנתקבלה מאוחר בלילה מנוסחת כלהלן:

THE SECURITY COUNCIL,

HAVING HEARD THE STATEMENTS OF THE REPRESENTATIVES OF JORDAN AND ISRAEL,
HAVING CONSIDERED THE SECRETARY GENERAL'S NOTE (S/8561), PARTICULARLY HIS
NOTE TO THE PERMANENT REPRESENTATIVE OF ISRAEL TO THE UNITED NATIONS;

CONSIDERING THAT THE HOLDING OF A MILITARY PARADE IN JERUSALEM WILL AGGRAVATE TENSIONS IN THE AREA AND WILL HAVE AN ADVERSE EFFECT ON A PEACEFULL SETTLEMENT OF THE PROBLEMES IN THE AREA,

1) CALLS UPON ISRAEL TO REFRAIN FROM HOLDING THE MILITARY PARADE IN JERUSALEM WHICH IS CONTEMPLATED FOR 2 MAY 1968;

2) REQUESTS THE SECRETARY-GENERAL TO REPORT TO THE SECURITY COUNCIL OF THE IMPLEMENTATION OF THIS RESOLUTION.

השר י. ספיר :

אבל ברדיו היתה ידיעה, כאילו הריון עריין לא

הסתיים.

שר החוץ א. אבן :

זה הדבר שנתקבל, זה טכסט ההחלטה. אני חייב להאמין שטכסט ההחלטה הוא כפי שתקוע מעביר, ואין דברים שהוא לא מסר. אם הוא אומר שהם הצביעו והריון נגמר, וזה מה שנתקבל, אני צריך להניח שזה מה שנתקבל. ניסינו הבוקר להתקשר, אבל לא הצלחנו להשיג קשר.

אם זה המצב - עלינו כמובן לנסח תשובה, אבל אני מציע שלא נמהר. מדוע לכתוב מכתב ושתחכנס שוב מועצת הבטחון? לדעתי, אנחנו צריכים לכתוב מכתב ונאמר בו, שהמצעד אין בו כדי AGGRAVATE TENSIONS IN THE AREA. כלומר, להתייחס לזה או לא להתייחס לזה, יש לנו רשות או אין לנו רשות, שיש לנו רשות ואנחנו מבצעים את העניין. אבל במכתב צריך לדבר על שני הדברים, שאין AGGRAVATION OF TENSION, איננו פוגעים במישהו. שנית, זה לא מפריע לשלום, אדרבא, אנחנו מוסיפים לחפש כל דרך כדי להגיע לשלום. הואייה לכך, ביום ג' יבוא שליח האו"ם ואחר כך יבוא עוד הפעם. אני מציע תגובה מאופקת.

אני מניח שכיון שהחלטה אומרת CALLS UPON ISRAEL TO REFRAIN, הוא יפנה אלינו ואנחנו נשיב לו, נוכל להשיב ביום ג'. הוא בודאי יבקש שנאמר לו מה לעשות או לא לעשות.

לגבי התוכן והעיתוי - אני חושב שהנוסח הזה די ברור, מה יש לומר, נוכל לחכות לזה עד מחר-מחרתיים, אבל אינני חושב שזמן רב צריך לעבור בין תשובתנו לבין המצעד, כי לדחות את התשובה לאחר המצעד - זה בלתי אפשרי, כי הוא בודאי יפנה אלינו מחר.

עד כאן ענין המצעד. אני קצת נושם לרווחה, שענין שביתת הנשק לא מופיע פה. כלומר, שהיוריספודנציה של האו"ם נקיה מענין זה, מאז מלחמת ששת הימים. צריך להקפיד עליו. הממשלות הללו על כל פנים עמדו בדיבורן בנושא זה, כי ההצעה הפאקיסטנית כן הסתמכה על הסכם שביתת הנשק.

שר הפיתוח ושר התיירות ט. קול :

איך הגיע מברק סודי כזה לידי עתונאי?

שר החוץ א. אבן :

הואיל והוא הגיע רק לידי עתונאי אחד והתפוצה הייתה מוגבלת, אם יש אפשרות של חקירה - אני בעד זה.

שר הדואר י. ישעיהו :

בעתונות היה כאילו שר הדליף זאת.

שר החוץ א. אבן :

זו שטות גדולה.

שר המסחר והתעשייה ז. שרף:

מסתבר שכל השרים לא ידעו בכלל על המברק הזה.

שר החוץ א. אבן:

בגלל החשש שזה יתפרסם ובגלל החקוקה שאו-טאנט יתקן זאת לא הכאתי זאת לכאן, אם כי המברק הוא בן שבועיים. הרכה זמן התפוצה של המברק הזה היתה מוגבלת. יש נוהג שאחרי זמן מסויים המברקים מופצים, כדי לאפשר לחוקרים ולמנסחי דו"חות, והוא קיבל תפוצה שניה יותר מורחבת.

שר השיכון פ. בנטוב:

זה התפרסם אחרי התפוצה השנייה?

שר החוץ א. אבן:

אחרי שהמברק היה בן 10 ימים. אני לא נגד מאמץ הואיל ומדובר במברק אחד שהגיע לעתונאי אחד, אולי צריכים לעשות חקירה, אם כי הנסיון בעבר לא העלה שהם מוכנים לומר מי הראה להם את המברק. פה זה ענין שמישהו ראה מסמך ולא ענין שמישהו הדליף.

לגבי התשובה אני מציע שראש הממשלה ואני נדון בתוכנה, שבדרך-כלל היא תהיה מאופקת אבל נמרצת, שיהיה ברור שאנחנו לא מקבלים את ה"ריקוסנדיישן" הזה, ובעיקר אנחנו לא שותפים להערכה שזה AGGRAVATES TENSIONS ויהיה לזה EFFECT ON A PEACEFUL SETTLEMENT. מי שרוצה לקיים - A PEACEFUL SETTLEMENT - יציע הצעותיו ויעשה מאמצים ונפגש וכו'.

בינתיים יש לנו פה מברק נוסף מהשגריר תקוע,

שמבדיר כמה דברים:

ההחלטה שנתקבלה בתום הדיון היום עברה השלבים הבאים:

א. בהתחלה התכוונו הירדנים ותומכיהם במועבי"ט לקבוע שהמצעד מהווה הפרה של הסכם שביתת הנשק ושל החלטות מועבי"ט והעצרת, כפי שצויין בתלונה היורדנית מ-25 באפריל. דרישה זו לא זכתה בתמיכה מספקת וירדה מהפרק כמעט מיד וזאת כנראה בעיקר בעקבות פעולותינו המוקדמות בקרב משלחות ירדניות (לרגל ההנחיה שהגדרתי, שזו המגמה המרכזית שלנו).

ב. בשלב שני גיבשה הורו נוסח אשר הזכיר במבוא החלטה מועבי"ט מ-1961 בענין המצעד, וקבע בחלק האופרטיבי שהמצעד מהווה הפרה החלטת זו. גם זה גרוע, כי ב-1961 הסתמכו על הסכם שביתת הנשק. המבוא גרס גם, בעקבות דוח המזכיר הכללי, שלמצעד יהיה ADVERSE EFFECT ON THE EFFORTS TO FIND PEACEFUL SETTLEMENT OF THE PROBLEMS IN THE AREA.

התנגדנו לאיזכור כלשהו של החלטת 1961 וכן להתייחסות ל"מאמצים" וזאת בנימוק שלאחר שיתקיים המצעד יוכלו הערבים לטעון שחיבלנו בשליחות יארינג, מאחר שהמלה "מאמצים" מתכוונת בכירור לשליחות. האמריקנים קיבלו עמדתנו זו והתחילו לפעול. הם לא הסכימו למספר שינויים אחרים בנוסח, כגון: תוספת המלים ... IN THE OLD CITY למלה ירושלים.

זה לא ברור לי. נדמה לי שלא אנחנו היינו צריכים להיות מעונינים בזה. אנחנו היינו מעונינים להוציא זאת. אך להשגת תיקונים אלה לא ייחסו אותה חשיבות כמו לשינויים האחרים כדלעיל. כמו-כן פעלנו בקרב משלחות אחרות. במהלך המשא-ומתן בין משלחות ניסו האמריקנים להעלות הצעת קונסנסוס שלא כללה כלל איזכור החלטת 61 וללא התייחסות כלשהי להשפעת המצעד על הסדר שלום של בעיות האזור.

(קורא מברקו של תקוע, מס. 326) :-

ג. בעקבות משא-ומתן נוסף בין משלחות הניחו הודו, סאקיסטן, וסנגאל על שולחן מועצת-הבטחון הצעת החלטה, כפי שהוברקה לכם ובה הושמט איזכור החלטה 61 מהחלק האופרטיבי וכן הושמטה המלה "מאמצים" בסעיף, במבוא, שדיבר על השפעת המצער על המצב באזור.

ד. האמריקנים המשיכו לעמוד איתן על דרישתם להשמיט ההתייחסות להחלטת 61 גם במבוא. משלחות הידודותיות אחרות הוסיפו לתמוך בהם אף על-פי שגרסו שאין חשיבות לאיזכור ההחלטה הנ"ל במבוא. לבסוף הסכימו הירדנים לוותר על נקודה זו, אך תמורתה נאלצו האמריקנים להסכים שבסעיף המתייחס לדו"ח המזכיר הכללי תוזכר במפורש אלינו.

ניתן לסכם עמדת המשלחות השונות כדלקמן:

אצל אף אחת מהן לא מצאנו הבנה לגבי קיום המצער בירושלים וכיחוד במזרח העיר. אפילו הידודותיות ביותר כגון האמריקנית והדנית, שאלו אותנו אם יש סיכוי לשנות חכנית המצער. הדני ביקש להעביר המלצה רשמית ברוח זו בשם ממשלתו. בנאומי החבשי, הפרגוואי והצרפתי בלטו הקריאות אלינו לשקול מחדש עריכת המצער. בלטו בשתיקתן משלחות ארצות-הברית ובראזיל. שתיהן מתוך רצון להקל עלינו. הצרפתי, שנאמו היה עויין כפי שהובטח לנו בפאריס, טען אחר-כך שעלינו לדעת שהוא הוא אשר הביא להשמטת ההתייחסות להחלטתה 61 בחלק האופרטיבי של החלטה.

(אין לזה שחר).

אגב, אותו דבר טען גם החבשי. הצרפתי הוסיף שנאמו נשלח אליו מפאריס ושהוא אינו אומר דבר בלי הנחיה מדה-גול. שלילי במיוחד היה הסנגאלי שהוא הנציג החדש של ארצו וישב ראש בוועדה לזכויות האדם. שימו-נא לב

שהפרגוואי שנשא נאום מתון, שוב הזכיר הצעת ההחלטה הלטינית מעצרת החירום והסעיף בדבר בינאום ירושלים שהופיע בה. הכריטי שנאמו היה בדרך-כלל שקול, חזר והדגיש שממשלתו ממשיכה לדגול בעמדות שנקטה בדבר עתיד ירושלים בעצרת ובמועצת הבטחון. הירדנים והאלג'יראים הכהירו מהרגע הראשון, שאין כוונתם להסתפק בדיון על המצעד, והם רואים בו רק את הכעיה הסיידית המחייבת טיפול עתה, אבל שבכוונתם להמשיך לדון באספקטים אחרים של התלוונה הירדנית. הירדני הודיע אף שרוחי אל-חאטיב עומד לבוא הנה כדי להופיע בפני מועצת הבטחון. מאליק קבע הישיבה הבאה ליום 1 במאי בבוקר. פדרסון אמר לי שלא התייעצו אתם לגבי המועד או תוכן המשך הדיון. להיפך, משלחת ארה"ב טברה שהירדנים יסתכנו בדיון בשאלת המצעד. ברור שצפוי לנו עתה ויכוח מקיף על שאלת ירושלים כולה, בו ינסו הירדנים להתקיף אותנו על כל הצעדים בהם נקטנו מאז החלטות העצרת ביולי ושאפשר לפרשם כמשנים מעמד העיר. אין להניח שאפשר לדחות המשך הדיון, אך עלינו לעשות מאמץ לצמצמו עד כמה שאפשר. דיון בנאלי בשאלת ירושלים עלול לסתום הגולל על שליחות יארינג. שימו-לב שנציג קנדה הדגיש בנאמו שאין לדון בשאלת ירושלים ולישבה כשאלה נפרדת ממכלול הבעיות. ברור שמתחייבת פעולה בכירות מועצת הבטחון והיערכות מיוחדת לקראת יום ד'. לפני שנעשה זאת בוראי תרצו לשקול המצב באופן יסודי ושנחננו נתייעץ כאן עם גולדברג (אשר לא השתתף בישיבות היום). במשך כל המערכה עמדנו בקשר הדוק עם וושינגטון והחברים פה פתחו פעילות ענפה ועמדו במגע עם סיסקו, באטל ואחרים. נאמר להם שעמדת משלחת ארצות-הברית נקבעה בדיעת הנשיא עצמו ובאישורו.

יש לי עוד כמה דברים קצרים.

ישנה מחאה - זה מתקשר עם הדין-וחשבון ששמענו

בראשית הישיבה - מחאה רשמית מממשלת צרפת, וועמת מאוד, שנמסרה לנו בפאריס, חוץ הדגשה שהמחאה נמסרה מפי הנכורה; וכן שהשגריר הכריטי בשעה זו נמצא בדרכו לירושלים, גם כן כדי להגיש מחאה על החקרית בסאפי. הם טוענים שמה שהתקפנו - לא היה קן של ה"אל-פאתח", כי אם קבוצת פועלים של מחלקת העבודות הציבוריות של

ירדן, המבצעת בשותפות עם האנגלים והצרפתים את סלילת הכביש שם, וכאילו הושמד רכוש שלהם. היתה טענה של הצרפתים שהיתה איזו התעללות - (CRUELTY) באזרח שלהם, או באזרחים שלהם. איש היקיי ד'אורסיי"י טוען שהיה מקח טעות, לא היו אלה אנשי "אל-פאתח", רובם ערכים, אבל כנראה היו שם גם אנגלים וצרפתים והם דורשים התנצלות וכל מיני איומים, שהישנות של מקרים כאלה עלולה לפגוע ביחסים זכו'.

לגבי האמברגו - היום יש לי כל מיני בשורות כאלו - האיש הזה קובע שבעתונות האמריקנית, ואחר-כך ב"לה-מונר" היתה כתבה מפורטת על נשק צרפתי לישראל. לכן אנחנו צריכים להבין שהאמברגו הוא רק אמברגו על ה"מיראז'ים", ואנחנו קשורים לצרפת בטברנו, לגבי כמה עניינים חיוניים ביותר, ולא רק חלקי חילוף. למעשה, כל הדברים מחוץ ל"מיראז'ים" נמכרים, מהם דברים שחשיבותם מרובה. עלינו להבין את חובת ההתנסות, כי גם זה יכול שלא להיות.

כשבא השגריר הצרפתי אלי שלשום ואני מסרתי לו את דעתנו על האמברגו ועל מסירת המטוסים לעיראק, הוא אמר שבכל-זאת יש לו הוראה להפנות את חשומת-לב ישראל, ששאר סעיפי האספקה מתגשמים, ואיך יתכן שיש לנו תלונה על דבר זה. באתי בקשרים עם משרד הכטחון ועם רב-אלוף עבי צור, והוא אמר שאין לנו זכות להתלונן על דבר מחוץ לענין ה"מיראז'ים". מעניין שהשגריר מצא לנחוץ לציין דבר זה.

השגריר הצרפתי אמר שהוא יעביר את התלונה על האמברגו לגבי המיראז'ים, אבל אין יסוד - הוא אמר: "אני טפנה את חשומת-לבך לעובדה ששאר סעיפי האספקה מקויימים".

דאש הממשלה ל. אשכול:

מי יודע מה יהיה סחרתיים.

שר החוץ א. אבן :

הפרסום באמריקה בענין זה מאוד גרוע. ייתכן שזו גירסה אמריקנית על-מנת לסבך את הצרפתים. יש קצת התחרות בין הצרפתים לבין האמריקנים על הנפט ועל הגפרית בעיראק, אולי יש גורם אמריקני שאמר לערבים: הנה הצדיקים האלה לא כל כך צדיקים.

ראש הממשלה ל. אשכול :

יחכן שהצרפתים כוחבים קודם בעתון, כדי אחר

כך לעשות צרות.

שר החוץ א. אבן :

ננסח חשובה, שוראי שרכושם ונפשם של הצרפתים

לא היו לנו מטרה.

אלה הדברים העיקריים.

כמה נציגים סקנדינביים, בראשם הנציג השוודי,

באו לשאול על ענין חברון. השוודי אמר שהוא מפסיק לנסות לפרש אותנו לממשלתו. אינו תופס. יש החלטה או אין החלטה. הוא אומר שכל הסגל הדיפלומטי מדווח קצת בעליזות על הצד המדיני של הענין הזה, ואומרים שיש כאן התרוצצות. הוא אומר שהוא לא הצליח להסביר את הדבר לממשלתו, ואמר לי: "אולי אחת, בזמן ביקורך אצלנו, תצליח להסביר לארצות הצפון, שדברים שאינם סוכרעים על-ידי הממשלה - נקבעים על דרך זו של ביצוע."

דגדג מ. בנין :

אדוני ראש הממשלה, אני חושב שאין מנוס מכך

שמוכירת הממשלה תישאל לאחר ישיבות הממשלה, אם היה דיון בקשר עם החלטה מועצת הבטחון על מצעד יום העצמאות.

מחוך הנחה שתישאל שאלה כזאת, אני מציע שהתשובה

תהיה שלא היה כל דיון על שינוי בתכנית של מצעד יום העצמאות, או בערך דבר כזה, על-פי האמת, כי איש כאן לא הציע לשנות מה שהוחלט.

אני מבקש להציע שחי הצעות נוספות.
אני מציע ששר החוץ ישיב באגרת לאגרת או-תאנט.
אין לדעתי הכרח למסור את אגרת התשובה מיד לפרסום, אבל לאחר יום העצמאות,
אני חושב שהפרסום יהיה דרוש, מאחר שאו-תאנט מסר לפרסום את איגרתו שלו.

הנקודה העיקרית באגרת התשובה עריכה להיות,
שהוא פעל אולטרה-ויירס, על-פי המגילה, בזה שמצא לנכון לתת הוראות מתוך הגדרה
מה מסכן ומה לא מסכן את השלום. יש לכלול באגרת בעיות - לרכות בעיית הפליטים -
שביחס אליהן בעבר הוא לא פעל באופן מידי כמו שהוא פעל הפעם.

מכל-מקום, אני חושב שדרושה תשובה לאו-תאנט גם
לפרסום - כפי שהוא פרסם את אגרתו - בעיתוי מתאים.

באשר לתגובה רשמית על החלטת מועצת הכטחון - אני
מסכים בשתי נקודות למה שהוצע על-ידי שר החוץ: שאנחנו נודיע שלפי הכרתנו זה לא
גורם למתיחות, ואין לזה EFFECT ON A PEACEFUL SETTLEMENT במורה התיכון.
אבל הייתי מציע לכלול דבר שחשיבותו בעיקר לגבי העתיד - גם נציגנו באו"ם
עמד עליו. הייתי מציע לכלול פסקה בערך בנוסח כזה:

THE DECISION OF THE GOVERNMENT OF ISRAEL TO HOLD A FESTIVE PARADE OF
OUR FORCES IN JERUSALEM - A DECISION WHICH IS OF DOMESTIC
JURISDICTION - CAN NOT CAUSE ANY AGGRAVATION OF THE SITUATION OR IMPEDE
ANY EFFORTS TO ESTABLISH PEACE IN THE REGION.

השגריר תקוע אמר זאת, ובצדק גמור, ואני חושב שלמען העתיד עלינו לעמוד על-כך
ביחס לאגרת המזכיר הכללי של האו"ם.

שר הבריאות י. ברזילי:

לגופו של ענין - אני חושב שאם היום מזכירת הממשלה תשאל על כך - עוד לא היתה אלינו פניה של המזכיר הכללי של האו"ם, והממשלה עוד לא היתה צריכה לקבל בענין זה שום החלטה, שהיא צריכה להשיב עליה. כך נדמה לי.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אני על כל פנים רוצה לציין, כסיכום של הישיבה הזאת, לפרסום, שזו ישיבה אחרונה לפני יום הזכרון לחללי צה"ל ויום העצמאות. נזכיר את החלטת הממשלה הקוראת לאזרחי המדינה להעלות נר זכרון, אור ליום הזכרון, לאות התייחדות עם יקירינו שמטרו נפשם על הגנת המולדת. כאן אפשר להוסיף שהמצעד החגיגי ויתר אירועי החג ליום העצמאות ה-20 יתקיימו בהתאם לתכנית. אני מאחל לכולכם חג עצמאות שמח!
אני חושב שבהודעה זו אנחנו מכסים את הכל.

דו"ר י. גלילי:

ואם מזכירת הממשלה תישאל אם היה דיון - היא

תגיד שלא היה דיון.

שר הבריאות י. ברזילי:

זה מכסה, כי אז ברור שלא היה דיון ולא היתה החלטה. הנקודה העיקרית היא אם צויך לכלול את המלה "לפי התכנית", כי אז יש לזה איזו משמעות.

דו"ר מ. בנין:

אפשר להגיד "כמתוכנן".

שר הבריאות י. ברזילי:

אחרי שנקיים את המצעד כמתוכנן, אני רוצה לשאול:
האם לא כדאי לחשוב גם על התחום הזה, שהעלה כאן ראש הממשלה לגבי ערים אחרות.
אולי אפשר גם פה לצמצם, אולי אין הכרח בכל התצונה הזאת של השלל הרב, שתיעשה
בצורה קורעת עיניים יתר על המידה. אני מעלה ענין זה לשיקול דעת.

ראש הממשלה ל. אשכול:

לפני שניים או שלושה חודשים גם כן שאלתי אם
צריך להוביל את כל השלל הצבאי הזה. שר הבטחון שומע את הדברים, אינני יודע אם
זה ניתן לשינוי.

שר הבטחון פ. דיין:

כל הטנקים נמצאים פה, אפשר לבטל משהו במסגרת
המצעד, אבל אי-אפשר להעביר אותם.

שר הבריאות י. ברזילי:

אולי בכל-זאת כדאי לבטל משהו.

שר הבטחון פ. דיין:

אפשר לבטל את המצעד.

שר המעד י. כורג:

הדיון היום שקודם שמענו על עריכת המצעד, ועכשיו
שמענו על ההתכתבות - שום חבר ממשלה לא ידע על המכתב, עד שהוא קרא על כך בעתון
- מוכיח שיש עניני חוץ שהם כמעט זהים עם ענייני הבטחון. כאן ברצוני להציג
שאלה פשוטה, למרות שייתכן שהתשובה איננה פשוטה. האם אין אפשרות חוקית על
קטיגוריה מסוימת של ידיעות חוץ, להחיל את חוקי הצנזורה הבטחונית?

אני חושב שאנחנו משחקים עם עצמנו במחבואים, אם אנחנו נותנים אינטרפרטציה מאוד רסטורטיבית בענייני בטחון, ונותנים אינטרפרטציה מאוד רחבה בענייני חוץ. העניינים כמעט זהים.

על-כן אני מציע שראש הממשלה יטיל על שר המשפטים לחקור בעניין ולהציע הצעה. לא ייתכן שעניין כזה יטרפד את עניינינו, למרות שזה עניין של מדיניות חוץ. זו שאלה חיונית ביותר.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אינני מציע לעשות זאת ערב יום הצעמאות. אבל אולי שר המשפטים יגיד לנו מה המצב, עם חוק הפרסום והטלת צנזורה על פרסומים מישיבות הממשלה בעתונות.

שר המשפטים י. ש. שפירא:

זה נמצא בועדת מישנה לענייני חוקי היסוד של ועדת החוקה, חוק ומשפט בכנסת, וישנם כל הסיכויים שזה יובא להצבעה.

שר השיכון פ. בנטוב:

זה לא נוגע לישיבות הממשלה.

שר המשפטים י. ש. שפירא:

רק לישיבות הממשלה. הצנזורה קיימת, אבל אי-אפשר להטיל אותה על ענייני חוץ.

ראש הממשלה ל. אשכול:

מי שרוצה להתחמק מהעניין חלק חלק, לא יצליח. במקום בכל פעם להתרגש לדבר כזה, צריך פעם לעשות דבר דרסטי. כאן יושבות כמעט כל הסיעות בכנסת, אפשר לשכנע את הנציגים בועדה להצביע, ואז זה יובא.

שר המשפטים י.ש. שפירא:

לפי החוק הקיים - אינני מדבר על ההסכם עם העתונות - שהוא חוק מנדטורי, אי-אפשר לעשות צנזורה, אלא בדברים הפוגעים בכטחון המדינה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

זאת אני שומע כל פעם.

שר הסעד י. כורג:

פרסום מכתבו של או-תאנט פגע או לא פגע? מי

קובע זאת?

שר המשפטים י.ש. שפירא:

בית המשפט יקבע ובית המשפט ילך לקולא ולא

לתומרה.

שר השיכון פ. בנטוב:

אני מבין שהחוק הוא ביחס לישיבות הממשלה, בינתיים יש צנזורה על ישיבות הממשלה כאשר היא יושבת כועדת השרים לעניני בטחון. אבל אני מבין שפה היתה הדלפה לא מצד שרים, אלא מצינור אחר. אני קודם כל בעד זה, שיודעו שהידיעה הזאת לא היתה בידי השרים, כי אני יודע שיש כבר דיבורים על כך שיש שרים שצריך לפטר אותם. צריך להודיע שהשרים לא ידעו על אנרת זו.

שר האוצר פ. ספיר:

כלומר, שדברים אחרים שידעו עליהם כממשלה כן

מדליפים...

שר השיכון פ. בנטוב:

אני מדבר עכשיו על זה. בעניינים אחרים של בטחון ומדיניות חוץ, כאשר הממשלה יושבת כועדת השרים לענייני בטחון יש צנזורה. אז אפשר לשמור גם על זה. אם זה לא יצא מהשרים, צריך לעשות חקירה במידה ויש רשימת התפוצה.

שר האוצר פ. ספיר:

משה ז"ק יסכים ללכת לבית הסוהר ולא יסכים לספר מי מסר לו על כך.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אנחנו לא נוכל עכשיו להיכנס לויכוח הזה. אני זוכר שניסינו פעם בעניין דומה למנות ועדת חקירה של שלושה אנשים שביניהם היה גם איש משרד המשפטים וגם עורך דין חשוב, ולא הגענו לחקר הדבר. גם אז, במידה שאני זוכר, זו לא היתה הדלפה של שרים, ולא יכולנו להגיע לשום דבר. צריך פעם להסיק לקח. יכולים להיות אסונות יותר גדולים. אי-אפשר להגיד שמברק כזה אינו שייך לממשלה או כן שייך לממשלה. שר החוץ אומר שהוא פנה למערכת "מעריב" והם הבטיחו לא לפרסם.

שר הפנים פ. ח. שפירא:

לעתים קרובות אנו דנים לאחר מעשה, ואין לשנות שום דבר. אני רוצה להזכיר את ענין המצעד. כאשר הענין הובא לידון בממשלה, היו חברים שאמרו שאולי בכל-זאת נסתפק בירושלים המערבית, ולא נלך לירושלים המזרחית. אז סיפר ראש הממשלה שהוא ביקר במקום ולא ניתן כבר לשנות שום דבר, מאחר שהכל היה מוכן. אלה שעשו זאת היו צריכים לשאול לדעתה של הממשלה. עשו זאת כלי לשאול. גם אני הייתי נוטה לדעה זו, לו אפשר היה, לצמצם את ענין תצוגת השלל.

מכל-מקום, הייתי מציע שלא יטיסו במצעד הזה את ה"מיג-21". לא לקחנו אותה בשדה הקרב. בעתונות פורסם שבאחת הטייסות שלנו יהיה גם ה"מיג-21". לא לקחנו את המטוס הזה בשדה הקרב, הוא באיזו שהיא צורה הגיע אלינו, ולכן לדעתי קשה להשתמש במטוס הזה כסימן לנצחון לטייסים שלנו. זו התגרות כלפי רוסיה, ואני מציע הפעם לא להכניס אווירון זה. אנחנו צריכים גם להתחשב מה אחרים חושבים על דברים כאלה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

נדמה לי שאני יכול להגיד שאף אחד לא יצטער אם

זה יהיה בלי ה"מיג".

השר י. גלילי:

הבעיה אינה אם יראו אותו, אלא כיוון שהקריינות המלווה את המצעד ברדיו חייבת להכריז מה רואים בשמיים, אין ספק שהקריין יאמר שזה ה"מיג-21" הירוע. אני חושב שהמצעד יהיה נאה גם בלעדיו, בלי ההמראה ובלי ההכרזה.

ראש הממשלה ל. אשכול:

זה מה שאמרתי, שהשולחן הזה לא יצטער אם המטוס

הזה לא יהיה במצעד.

שר המשטרים י.ש. שפירא:

מדוע הנדיבות הזאת?

ראש הממשלה ל. אשכול:

רוצים להחליט על כך - בבקשה. אני רואה ששר הבטחון שותק. אינני יודע אם אפשר כך להחליט על דבר, יש מי שעושה את הדברים. אנחנו מחורים את דעתנו.

שר הבטחון ט. דיין :

על עצם המצעד, מקומו, היקפו וכו' החליטה הועדה לתגינות שנת ה-20. הועדה הזאת ישבה על פרטי-הפרטים. אחר-כך, כאשר זה הגיע אלי, היו כמה דברים שבעיני עוררו דאגה, ושיתפתי בענין זה את ראש הממשלה, ונדמה לי שגם את שר החוץ, והרוב אמר: זהו זה.

אפשר כמובן לא להטיס את המיג-21, אבל זה יתפרסם בעתונות. אנחנו יודעים זאת, מפני שלפני מספר ימים התפרסם בעתונות שבמטס יהיה גם ה"מיג" הזה. אם הוא לא יהיה עלולה להתחיל פרשנות ויופיעו הסברים, שממשלת ישראל ישבה והחליטה, אחרי החלטת מועצת הבטחון, להפחית מכל המצעד הזה את ה"מיג-21". מבחינה טכנית ברור לי שאפשר להוציא אותו בלי קושי, זו לא טייסת שלמה. אבל אני מעיר את אוזני הנוכחים, היות והרכר פורסם, כל העתונים יעסקו בזה, שהממשלה החליטה להוציא את ה"מיג" הזה.

שר המסחר והתעשייה ז. שרף :

אני מציע שהממשלה לא תחליט. שר הבטחון, הממונה על המטס הצבאי, שמע מה שאומרים חברי הממשלה, והוא יסיק את המסקנה.

שר הבטחון ט. דיין :

כפי שאמרתי, אפשר לערוך את המצעד בלי ה"מיג". אני רק אומר שדבר זה פורסם, ותהיה פרשנות, והשאלה אם זה כדאי לנו. מבחינה טכנית אפשר בלי ה"מיג" הזה.

שר הפנים מ.ת. שפירא :

אני מציע לבקש את שר הבטחון להוציא את

ה"מיג-21 מהטייסת.

דוד י. ספיר :

אם יודיעו שהוא התקלקל - זו סטירת לחי יותר גדולה לברית-המועצות, מאשר אם יטיסו אותו.

דאש הממשלה ל. אשכול :

אני רוצה להעיר להערות ביחס למצעד. אצלנו זה תמיד קורה, ואחר-כך יש טענות וטרוניות. היה לנו כבר פעם ענין עם מצעד, שהפכו את העולם, מדוע המצעד היה כזה ולא כזה. אחרי מלחמת ששת הימים הרעשנו את כל העולם, שנעשה את המצעד בירושלים, אז נסתתרו ונעשה אותו ברחוב יפו? היעלה דבר כזה על-הדעת? אפשר לדעת בדיוק מה היה נאמר, לולא נערך המצעד בירושלים, ולא היה נמצא מישהו שיגן על הממשלה. אני רק מזכיר איך אנחנו נוהגים.

נכון שכאשר הענין הועלה כאן, אמרתי שיצאתי לראות את אזור הכמות, לאחר שכבר התחילו להקימו. אפשר להגיד שזה כאילו להוסיף - INSULT TO INJURY, אבל בכל-זאת, הבמה שעליה יושב הנשיא, היא עכשיו על ארמה יהודית, ארמה שקנינו ברין וחוק. אילו המצעד הזה לא היה גם במזרח ירושלים - מה היה קורה - אין צורך להסביר. עכשיו צריך רק לעשות כל מה שאפשר, כדי שזה יעבור בשלום. בדיון שהיה לנו כאן בשבוע שעבר נאמר שצריך לשוב ולבדוק את הדברים. התיעצנו - ובהתייעצות זו שותפו כולם - ושר הבטחון אמר שעושים את המכסימום האפשרי. נאמר שמחויץ לצבא, שר המשטרה ואנשיו הרמלין ואנשיו, צריכים לעשות כל מה שאפשר.

שר המשטרה א. ששון :

נקטנו כל האמצעים האפשריים.

.420 מינויים לשירות החוץשר החוץ א. אבן:

אני מביא לאישור הממשלה המלצות למינויים, שנתקבלו פה אחד בוועדת המינויים. הוועדה ממליצה למנות את מר שמואל יערי לתפקיד קונסול כללי באמסטרדם. ברגע זה הוא ממלא תפקיד יועץ בשגרירות בהאג.

הצעה שניה היא, למנות את מר משה טוב - שהיה לו חלק גדול בהנחת יסודות לקשרים שלנו באמריקה הלאטינית - החוזר עכשיו לשירות החוץ, על-מנת להתמנות שגריר בכמה ארצות מרכז אמריקה: גואטמאלה, ניקארגואה, וקוסטה-ריקה. אולם המינוי לגואטמאלה חייב להיות קודם.

מ ח ל י ט י ם :

- (א) לאשר את מינוי של מר שמואל יערי לתפקיד קונסול כללי באמסטרדם.
 (ב) לאשר את מינוי של מר משה טוב לתפקיד שגריר בגואטמאלה.

.421 הצעות חוק מילווה בטחון ותקציב נוסף לבטחוןשר האוצר פ. ספיר:

אני מבקש מהממשלה לתת יסוי כוח לשר המשפטים ולעבדכס הנאמן, לעשות כל הסידורים הדרושים, על-מנת שנוכל להניח על שולחן הכנסת, עם פתיחת המושב ביום ב' הבא, את הצעות החוק מילווה בטחון ותקציב נוסף לבטחון, המיועדים לכיסוי להוצאות בטחון. הכוונה היא להניח את הצעות החוק על שולחן הכנסת עם פתיחת המושב ב-6 במאי.

מ ח ל י ט י ס, בהמשך להחלטה מס. ב/130 מיום כ"ג בניסן תשכ"ח (21.4.68), לייסוד כוחס של משרד האוצר ומשרד המשפטים לנסח את הצעת חוק מילווה בטחון והצעת חוק תקציב נוסף לשנת 1968/69 לשם הנחתן על שולחן הכנסת עוד השבוע.

422. קיצוצים בתקציב הפיתוח 1968/69

שר האוצר פ. ספיר:

דבר נוסף, ואני יודע שהוא יהיה קשה בקריעת ים-סוף, אבל זה מהווה חלק מתקציב הבטחון הנוסף שעלינו להביא לכנסת. אני מבקש להסמין ועדה של שרים שבה ישתתפו השרים: אלון, בנטוב, גבתי, יוסף ספיר, קול, שרף וח.מ. שפירא - לקבוע את הקיצוצים של 200 מיליון ל"י בתקציב הפיתוח, כפי שנאמר בשבוע שעבר, שהפך להיות חלק מתקציב הבטחון.

שר הסעד י. כורני:

מדוע לא ועדת השרים לענייני כלכלה?

שר האוצר פ. ספיר:

כי הדבר דחוף, ועלינו להניח זאת עוד השבוע על שולחן הכנסת, אם רוצים לרון בזה ביום כ' הבא בכנסת. זו צריכה להיות ועדה יותר מצומצמת שתבדוק את הסעיפים השונים. ייתכן שנצטרך לבקש ישיבה מיוחדת של הממשלה - אם הועדה הזאת לא תגיע למסקנות פה אחד, כי 200 מיליון ל"י אלה הם חלק מתקציב הבטחון הנוסף של 500 מיליון ל"י שהחלטנו להגיש לכנסת.

שר החקלאות ח. גבתי:

איפה ומתי הוחלט על קיצוץ של 200 מיליון ל"י

בתקציב הפיתוח?

שר האוצר פ. ספיר :

בישיבת הממשלה האחרונה נאמר כי יש צורך ב-500 מיליון ל"י נוספים לתקציב הבטחון. הוחלט על מלווה מרצון בסך 300 מיליון ל"י ודובר על קיצוצים בתקציב הפיתוח (השר י.ש. שפירא: דובר אז על קיצוץ של 180 מיליון ל"י בתקציב הפיתוח) - כיוון שיש צורך ב-500 מיליון ל"י נוספים לתקציב הבטחון, ומילווה הבטחון הוא רק 300 מיליון ל"י, הוחלט על קיצוצים של 200 מיליון ל"י בתקציב הפיתוח.

שר הכסתר והתעשייה ז. שרף :

היתה החלטה?

שר השיכון פ. בנטוב :

לא היתה החלטה רשמית. נאמר שזה יובא לוועדת השרים לענייני כלכלה.

שר הדואר י. ישעיהו :

אני מבקש לבוא לוועדה זו, בזמן הדיון בקיצוצים בתקציב משרד הדואר.

שר האוצר פ. ספיר :

אני לא מתנגד שועדת השרים לענייני כלכלה תדון בזה, אבל אז לא ייצא מזה שום דבר, ואני חושש שזה יגיע חזרה לממשלה. אינני מציע את עצמי לוועדה זו, אבל אהיה מוכן לבוא ולהרצות בפני הוועדה על אפשרויות הקיצוצים. אני מצטער שהשר אלון איננו כרגע, כי הדיון דחוף, אבל השר ישעיהו ביקש להצטרף.

שר הפיתוח ושר התיירות פ. קול :

אנחנו מציעים שאתה תהיה בוועדה.

שר האוצר פ. ספיר :

אסרתי שאבוא לדיוני הועדה, אבל אינני רוצה להיות יושב-ראש. אני מציע שהשר שרף או השר גבתי יהיה יושב-ראש.

דגדג י. ספיר :

לדעתי לא ייחכן ששר האוצר לא יהיה בוועדה.

שר המסחר והתעשייה ז. שרף :

לדעתי שר האוצר צריך להיות חבר בוועדה

ויושב-הראש שלה.

דאש הממשלה ל. אשכול :

שמעתם את ההצעה, השר שרף יהיה יושב-הראש.

מ ח ל י ט י ם ,

בתיקון להחלטה מס. ב/130(ג) מיום כ"ג בניסן תשכ"ח (21.4.68), לייפוט כוחה של ועדת שרים להחליט, על-דעת הממשלה, על פרטי הקיצוצים בתקציב הפיתוח לשנת 1968/9, בסכום של 200 מיליון ל"י אשר יתווסף לתקציב הבטחון.

הרכב הועדה, השרים: ז. שרף - יו"ר, י. אלון, מ. כנטוב
ח. גבתי, י. ישעיהו, י. ספיר, מ. קול, ח.מ. שפירא.

423. נסיעות שרים

דאש הממשלה ל. אשכול :

עלינו עוד לאשר כמה נסיעות של שרים.

שר החוץ א. אבן :

בפאריס מתקיימת תערוכה של תרבות ישראל מימי התנ"ך ועד היום. זו תערוכה ממלכתית שמאלרו יפתח מטעם ממשלת צרפת. שר החינוך הוזמן לתערוכה זו, אבל הוא אינו יוכל לנסוע. אחרי התייעצות אתו, אני מציע שהשר כורג ייצג אותנו בפתיחת התערוכה.

ראש הממשלה ל. אשכול :

אם זה חל במועד שאחד השרים יהיה באירופה, אולי אפשר לצרף אותו לזה. או שנחליט שהוצאות הנסיעה תהיינה על-חשבון משרד החוץ, ואז לא יסעו כל כך הרבה.

שר החוץ א. אבן :

שר החינוך היה צריך למלא את תפקידו ולנסוע, אפשר לטרב, אבל אז מאלרו לא יבוא.

שר האוצר פ. ספיר :

השר בגין נוסע גם בקשר למגבית החירום, אבל ביקשו לא לפרסם זאת.

מ ח ל י ט י מ :

(א) לאשר נסיעתו של שר הבריאות לוועידת ארגון הבריאות הבינלאומי בג'נבה, ולעצרת 20 שנות ישראל בכריסל, ביום ח' באייר תשכ"ח (6.5.68), למשך שבועיים.

שר השיכון ימלא מקומו של שר הבריאות בעת העדרו מהארץ.

ממשלה.	סודי ביותר.	28.4.68	41
- (ב) לאשר נסיעותיו של השר מ. בנין:
- (1) לברזיל ולוונצואלה, לייצג את הממשלה בחגיגות שנת ה-20 להקמת המדינה, ביום ה' באייר תשכ"ח (3.5.68), למשך שבועיים.
- (2) לארצות-הברית, כשליחות מילווה העצמאות, ביום ז' בסיון תשכ"ח (3.6.68), למשך שלושה שבועות.
- (ג) לאשר נסיעתו של שר החוץ לגורבניה, לשוודיה, לפינלנד ולדנמרק, ביום ה' באייר תשכ"ח (3.5.68), למשך שבועיים.
- ראש הממשלה ימלא את מקומו של שר החוץ בעת העדרו מהארץ.
- (ד) לאשר נסיעתו של שר הסעד לפאריס, כדי לייצג את הממשלה בפתחת תערוכת אוצרות ישראל, ביום י' באייר תשכ"ח (8.5.68), למשך כשבוע.
- שר הרתות ימלא את מקומו של שר הסעד בעת העדרו מהארץ.

424. ציון כ"ח באייר - יום שחרור ירושלים

ראש הממשלה ל. אשכול:

גם כאן אני חושש שעלולים לעשות דברים שאחר-כך

נצטער עליהם.

השר מ. בנין:

נדון בזה לקראת היום, עוד יש זמן.

ראש הממשלה ל. אשכול:

אבל בינתיים אנשים וראי כבר מטפלים בזה

ומתכוונים.

שר השיכון ט. בנטוב:

מי עושה את זה הממשלה או עיריית ירושלים?

ד"ר ט. בנין:

אני מציע שהממשלה תחליט שבכ"ח באייר, יום שחרור

ירושלים יונפו רגלי הלאום בערי הארץ ובבתי-הספר חוקרש שעה אחת לנושא: מעמדה של ירושלים בתולדות האומה.

שר הפיתוח ושר התיירות ט. קול:

לפי דעתי, קרה כאן דבר די חמור, ואני חושב

שאי-אפשר לעבור על זה לסדר היום.

בשעתו הביא שר הדתות לכאן הצעה, לברך על החלטת

הרבנים הראשיים להכריז על יום-טוב בכ"ח באייר, ונאמר שהממשלה אינה נוקטת עמדה.

הלך איחוד בתי-הכנסת והדפיס סידור ובו תפילות של יום-טוב, ליום יסוד המדינה

ב-ה' באייר, ושם נכללו גם תפילות של יום טוב לכ"ח באייר. זה נעשה על-ידי

"היכל שלמה" ואיחוד בתי-הכנסת, וכפי ששמעתי גם בעידוד של הרב אונטרמן.

כאשר נודע הדבר הזה לרבנות הראשית, היא פסלה

את הסידור הזה, כלומר שהיא אסרה להתפלל "הלל" בשם ובמלכות כמו ביום טוב,

ביום חג המדינה.

שר הסעד י. בורג:

הניסוח שלך אינו נכון.

שר הפיתוח ושר התיירות ט. קול:

אני מדבר עכשיו, תוכל אחר-כך להביע דעתך.
 נפגשתי עם הרב אונטרמן בבית הנשיא, ושאלתי אותו מדוע יום יסוד המדינה הוא פחות חשוב מיום שחרור ירושלים ואיחודה. אילמלא נוסדה המדינה - ודאי שלא היו משחררים את ירושלים ולא היו מקדישים לזה יום חג. הוא אמר שזו לא שאלה אלא קושיה, הרבנות הראשית החליטה מה שהחליטה ואינה רוצה לשנות. אפילו לא קראו את התפילות, ואנחנו לא מתערבים. אני חושב שהעובדה שהרבנות הראשית לישראל תפסול סידור שכבר נדפס, של תפילות חג ליום יסוד המדינה, אחרי שזה הופץ, זה כאילו פוסל את יום יסוד המדינה ויום העצמאות, ומעמיד אותו בדרגה נחותה לגבי כ"ח באייר, יום איחוד ירושלים.

זה דבר חמור שאי-אפשר לעבור עליו לסדר היום, והממשלה צריכה להביע דעה בענין זה או לבקש את שר הדתות למנוע תקלה זו, כי זה דבר לא מכובד, וזה פוגע בזה שבית-ישראל יחוג את יום העצמאות. ראיתי צורך להגיב על ענין זה.

שר הפנים ט. ח. שפירא:

אני מוכן לתת לך כתובת של הרבה בתי-כנסת שבהם תוכל להתפלל "הלל" ביום העצמאות, ולא תעמוד במצב קשה.

שר הפיתוח ושר התיירות ט. קול:

אני מדבר על אקט שנעשה על-ידי הרבנות הראשית.

שר המשפטים י. ש. שפירא:

אני מציע לא לדרון בנושא הזה. הממשלה איננה סניף של הרבנות הראשית, והרבנות הראשית איננה סניף של הממשלה. הרבנות הראשית רשאית לקבוע מה שהיא רוצה לקבוע, מי ששומע - ישמע. ומי שלא ישמע - יעשה כרצונו. הממשלה לא תתערב בספר תפילות, זו מדינת חוק ולא מדינת הלכה. אני מציע לא לדרון בנושא.

שר המשטרה א. ששון :

אני רוצה להוסיף, שבקשר עם יום שחרור ירושלים קיבלה המשטרה שמונה בקשות לכינוסים שונים. אחד של 20 אלף איש ואחד של 30 אלף איש.

דאש הממשלה ל. אשכול :

זה לא שייך לענין הזה.

הצעת השר בנין רשומה, אינני רוצה שנדון בה

בלי שר החינוך.

אני מעיז להגיד עכשיו שלתקופת מה יש לנו מספיק אירועים, היתה צעדה, המצעד, חגיגות יום העצמאות, הפקעת אדמות, בניית בתים - חנו לחיות. בשנה הבאה אולי נעשה כינוס של אלפי בני-נוער ליד הכותל.

הייתי מציע לדון בהצעתו של השר בנין, לפחות

שלושה שבועות לפני המועד, כדי שאחר-כך לא תהיה מתיחות שהנה אנשים כבר עשו הכנות וכו'.

בישיבה הקודמת התחלנו לדבר על ההתרוצצות שישנה

בציבור. יש איזו התפרקות שהיא מסוכנת ומעליבה. זה מתחיל מהתיישבות-כאפ" בחברון וייגמר ליד הכותל המערבי. אם כל אחד יגיד לחברי מפלגתו, לחבריו או לתנועות הנוער שלו, שיחכנסו ליד הכותל - אז שר המשטרה יצטרך לשלוח משטרה ולהכות אנשים, ופי יודע מה יהיה.

הצעתו של השר בנין רשומה על סדר היום, וצריך

יהיה לדון בה בנוכחות שר החינוך. אני רק אומר שעלינו לשים קצת אתנחתא בדברים אלה כי הם מותחים ומרגיזים, וכולם טוענים שיש ענין של PUBLIC RELATIONS - שצריך להתחשב בו. כמובן, כאשר אנחנו מנצחים - אנחנו מפורסמים מאוד. אבל ברגע זה נושבות רוחות לא כל כך לטובתנו, מוטב שנימנע קצת מזה. אבל לא נעשה על זה

ויכוח עכשיו.

דו"ש ס. בנין :

אני מכין שהצעתי תבוא לדיון בממשלה.

שר הדתות ז. ורהפטינג :

אני מבקש להירשם לדיון זה.

ראש הממשלה ל. אשכול :

נעשה זאת בישיבה הבאה. אני רק מקווה שבינתיים

לא יכינו דברים, כדי שאחד-כך לא יוכלו לטעון שכבר מאוחר ואי-אפשר לבטל.

המשך הדיון נדחה.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ה - בשעה 12:20
